

EL og IT Forbundets innleiekampanje – Faste ansettelseser

2019

Dette er ikke en presentasjon om hva lovendringene består i, men om EL og IT Forbundets kampanje for flere faste ansettelseser

Noen ganger må man....

Stikke fingeren i jorda

Det har vi gjort...og finner følgende:

- Noen klubber har hatt et aktivt og bevisst forhold til innleie fordi innleie har vært en gjentakende del av bedriftens ordinære drift. Der finnes protokoller og der finnes avtaler.
- I ganske mange klubber er det ikke et bevisst forhold. Og det er flere grunner til det:
 - Sjelden – eller ingen innleie
 - Innleie – men ikke i «våre» grupper
 - Innleie – men bare fra produksjonsbedrifter
 - Innleie – men så kort at vi ikke rekker å reagere
 - Innleie – men vi vet ikke hvordan vi skal håndtere det

Vi har ikke konkrete tall – men dette er bygd på samtaler med tillitsvalgte i alle sektorer

Hva er egentlig problemet med innleie fra bemanningsselskap?

Fagbevegelsen sin kraft og berettigelse hviler på 3 stolper:

1. Kontroll over lønnsdannelsen
2. Kontroll over arbeidstiden
3. Kontroll over ansettelsesformene i arbeidslivet.

Bemanningsbransjen utfordrer alle disse stolpene i norsk arbeidsliv.

Til punkt 1: Kontroll over lønnsdannelsen er viktig fordi dette hindrer at lav lønn blir et konkurranseelement mellom bedriftene.

Bemanningsbransjen utfordrer dette gjennom utstrakt bruk av minimumslønn i områder der man har allmenngjort tariffavtaler og direkte sosial dumping i bransjer der man ikke har en allmenngjøring!

Til punkt 2: Kontroll over arbeidstiden er viktig fordi den gir oss rammer for når vi skal stå til arbeidsgivers disposisjon og hva vi skal ha i tillegg når arbeidstiden er utenfor de avtalte rammer.

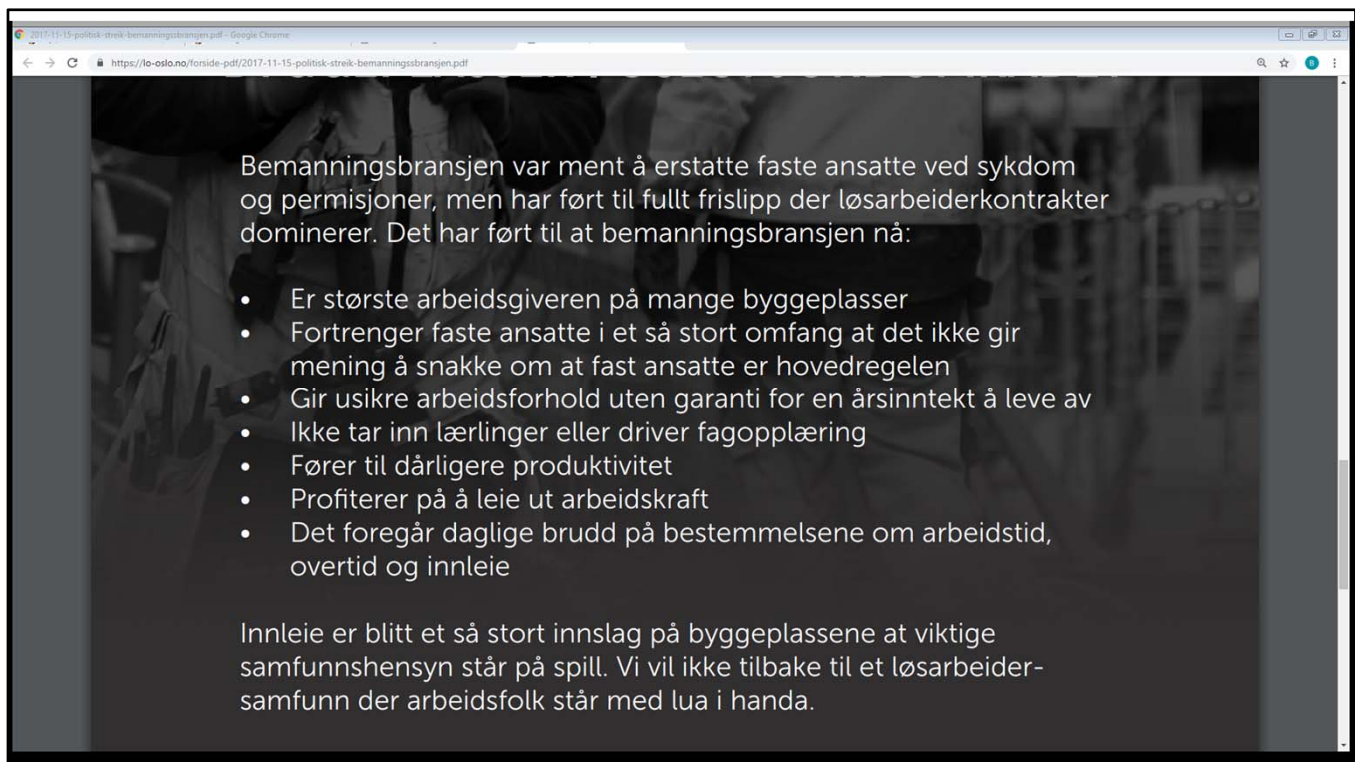
Bemanningsbransjen utfordrer dette gjennom å nekte overtidsbetaling, betaling for nattarbeid og ikke minst usikkerhet for når en skal stille på arbeid.

Til punkt 3: Kontroll over ansettelsesformene er viktig fordi vi baserer vår politikk på faste heltidsstillinger i arbeidslivet.

Det er denne formen for ansettelse som skaper størst trygghet for inntekt og fritid.

Bemanningsbransjen har hele tiden utfordret dette gjennom «fast jobb uten lønn mellom oppdrag» og nå opplever vi «rare» stillingsprosenter der arbeidstiden skal gjennomsnittsbergenes.

Til sammen gjør dette Bemanningsbransjen til fagbevegelsens hovedfiende!

Henta fra LO i Oslo sin pamflett før streiken i 2017.

I virkeligheten

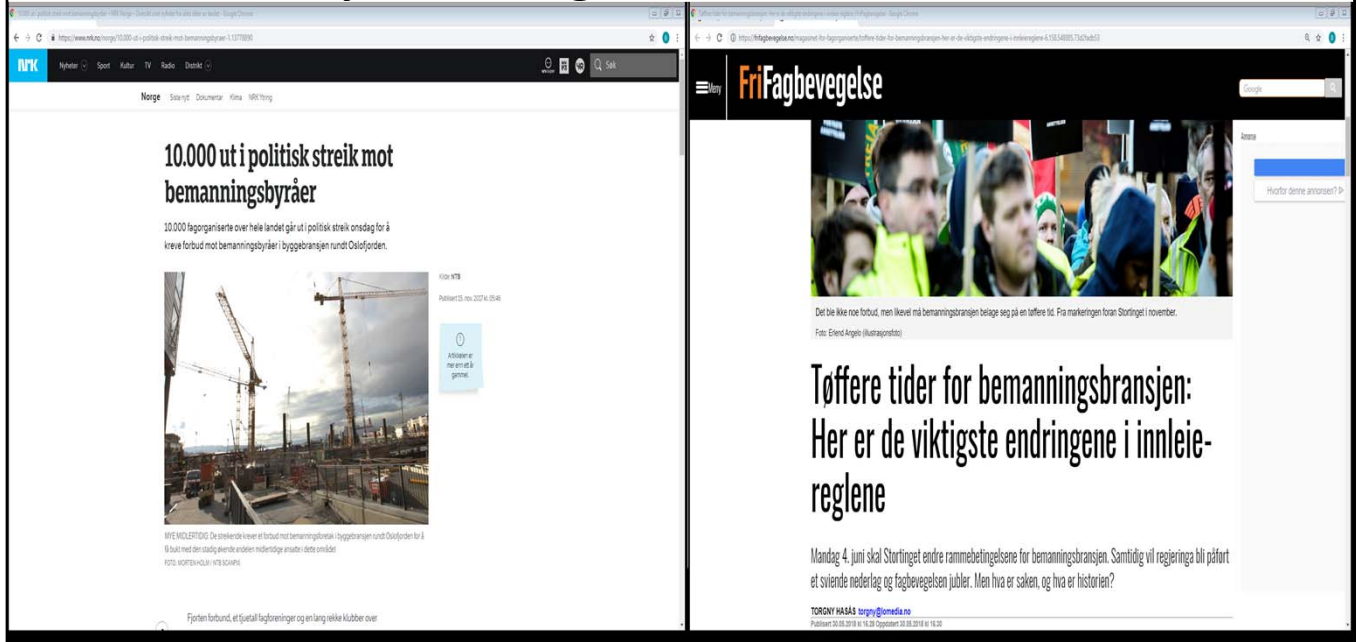
Andel utlyste jobber i bygningsbransjen i Oslo fra bemanningsbransjen i 2017:

Profesjon	Andel (%)
BETONGARBEIDERE	95 %
HELPEARBEIDERE I BYGG	95 %
ELEKTRIKERE	83 %
ANDRE BYGNINGSARBEIDERE	80 %
MAURERE	77 %
RØRLEGGERE	75 %
MALINGS- OG BYGGTAPETESKERE	68 %
KRANFØRERE	67 %
KULDEMONTERERE	62 %
TØMERE	41 %

Over 90 prosent av stillinger som betongarbeidere og hjelpearbeidere på bygg i Oslo i 2017 blir besatt av bemanningsbyråer. For elektrikere er andelen 83 prosent som er svært høyt sett på bakgrunnen av at forskriften sier at alle ansatte i et elektrikerfirma skal være fast ansatte. Oversikten viser at ca. 40 prosent av tømmerdørene kommer via

Venstre: Fagforeningssekretær Jan Ole Evensen i Oslo og Akershus med funn fra byggingen av Storo Kjøpesenter
Høyre: Fagforeninga i Oslo og Akershus gjorde sammen med andre en undersøkelse over ledige jobber i bransjen i 2017

Motreaksjoner – og seier!

Venstre: Det ble en kraftfull markering med politisk demonstrasjonsstreik 15 nov 2017
Høyre: Stortingsflertall i juni 2018 – rød/grønne med KrF sikret flertall for endringer

Hvor stor er denne seieren?

The screenshot shows a news article on the NRK website. The main headline is "Dette mener Solberg er regjeringens største nederlag". Below the headline, a sub-headline reads: "Statsminister Erna Solberg vedgår at regjeringens nederlag på Stortinget er krevende, og trekker frem saken om innleie av arbeidskraft som særlig problematisk under oppsummeringen utenfor statsministerboligen i dag." The article features a video player showing Erna Solberg speaking. The video title is "Statsministeren oppsummerer det politiske halvåret". To the right of the video, the author is identified as "Sofie Dege Dimmen, Journalist". The article was published on June 26, 2018, at 10:23, and updated at 12:46. A small caption below the video reads: "Se hele pressekonferansen utenfor statsministerboligen her."

Hvis dette er det største nederlaget Erna har lidd, må det bety at noen har vunnet en stor seier. NRK juli 2018

Så da har vi vunnet da?

- Nei – det er NÅ jobben begynner
- **«De tillitsvalgte skal ikke først og fremst bli gode på å avtale innleie, men de skal bli gode på å øke egenbemanningen i sine bedrifter»**

Steinar Krogstad - Fellesforbundet

- **«Vårt mål er – at hver eneste klubb avholder ett møte med bedriften der de drøfter bemanningen. Kan vi øke antall ansatte? Kan vi ta inn fler lærlinger?Ett møte»**

Bjørn Fornes, EL og IT Forbundet

Ingenting skjer av seg selv. Her må det jobbes ute i klubbene.
Steinar Krogstad er nestleder i Fellesforbundet.

EL og IT Forbundets kampanje

- Mål: Flere faste ansatte i bedrifter hvor vi har klubb og tillitsvalgte, og øke antall lærlinger. Begrense innleie fra bemanningsselskap.
 - Gjennomfør minst ett møte med ledelsen
- Dagseminar avholdt 27. nov 2018 om de nye innleiereglene. Målet og oppgaven ble skissert.
- Produksjon av innleiefolder
- Produksjon av innleiehefter – oppdaterte
- «Oppdragsbestilling» Distriktene.
- Oppfølging gjennom 2019

Vår kampanje tar fatt i det mest grunnleggende, og skal være mulig å gjennomføre: minst ett møte med arbeidsgiver.

For de som allerede har jevnlig møter – ta opp bemanningsspørsmålet på møtene!

Materiell på hjemmesiden

3 innleiehefter:

Ett for IKT, ett for Energi og ett for LOK.

En brosjyre om endringene i lovverket

Det vil i tillegg ligge annen info på hjemmesiden

Oppfølging 2019

- 1. halvår:

- Klubbene oppfordres til å be om (kreve) et møte med ledelsen for å drøfte bemanningssituasjonen, og følges opp av fagforening / Distrikt:
 - I hvor mange klubber ble spørsmålet om flere fast ansatte/flere lærlinger/mindre innleie tatt opp med bedriften før 20. august 2019:
 - I hvilke klubber ble det enighet om å øke antall fast ansatte:
 - I hvilke klubber ble det enighet om å øke antall lærlinger:
 - I hvilke klubber ble det enighet om å redusere innleie:
 - I hvilke klubber ble det enighet om å leie inn fra annen produksjonsbedrift framfor bemanningsbyrå:
 - I hvilke klubber ble spørsmålet reist, men hvor klubben ikke nådde fram?
 - I hvilke klubber ble det skrevet tvisteprotokoll på tema?
 - I hvilke klubber var det ingen aktivitet på saken:

EL og IT Forbundet kommer til å samle inn svar på disse spørsmålene fra Distriktene, og kommer til å lage en elektronisk løsning for besvarelsen.

2. halvår

- Etter sommerferien rapporterer Distriktene tilbake, og dette sammenfattes i en liten rapport på forbundskontoret.
- Temaet settes på dagsorden på de tre Landstariffkonferansene til høsten:
 - LOK - Landsoverenskomsten for Elektrofag
Kongsberg, 14. – 17. oktober
 - IKT
Bergen, 28. – 30. oktober
 - Energi
Bergen, 4. – 6. november

På Landstariffkonferansene til høsten vil dette bli ett av temaene.

Øvrig oppfølging -

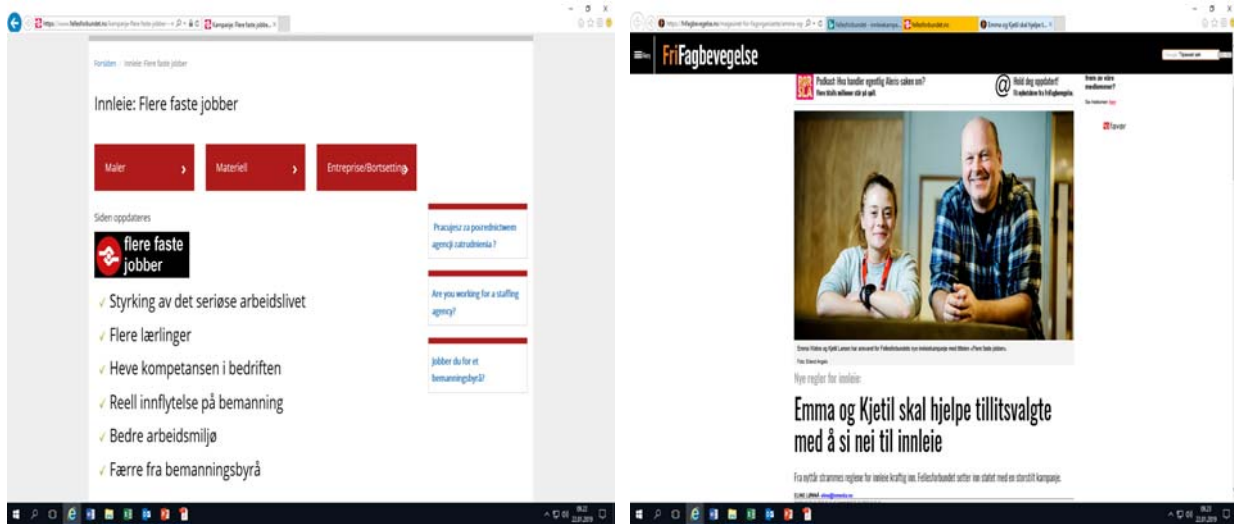
- Følge opp det politiske arbeidet med å få innført kollektiv søksmålsrett , enklere regler for å få allmenngjort en tariffavtale og forlenge et eksisterende vedtak. Arbeide videre for et forbud mot bemanningsbransjen.
Allianser med andre forbund.

Slå tilbake kreative løsninger fra arbeidsgiversiden / bemanningsbransjen. Rapportere til Arbeidstilsynet

Forbundets arbeid er på flere plan og vi samarbeider i LO – med andre forbund. Først og fremst Fellesforbundet

Andre forbund satser også sterkt

Dette er Fellesforbundets kampanje om nøyaktig samme sak.

Dirty tricks

Innleie & bemanningsbransje

Hva ser vi komme? Hva vet vi fra andre land?
Bemanningsbransjens mørke side gir seg ikke uten kamp!

Arbeidskraft
Jobz
når du trenger det

5-års jubileum
September 2010

24 10 28 24

2 for 1 !

Vi har gleden av å gi deg et Jubileumstilbud!

Vi ønsker å bli kjent med nye kunder, og tilbyr deg 2 vikarer til prisen av 1 i hele september.

Startside
- Tidligere kampanje
- Om oss

Kunder
- Bemanning
- Rekruttering

ELog IT
Forbundet

Arbeidskraft som vare. Arbeidsfolk blir nå solgt ut til kunder etter samme prinsipp som man kjøper truser hos Dressmann. Ta 2 betalt for 1. Dette viser et menneskesyn som er uverdig og forteller mye om hvordan man tenker rundt arbeidsfolk i bemanningsbransjen!

Hvordan reagerer bemanningsbransjen?

- Den største utfordringen for bransjen er forbudet mot 0-timerskontrakter.
- Vi ser nå enkelte kontrakter på deltidsstillinger nede i 10 % og under.
- Forbundssekretær Jan Henrik har tatt for seg noen eksempler:

Nå kan det se ut som om ansatte i enkelte bemanningsselskap i stedet for å ansettes uten lønn mellom oppdrag, ansettes i (til dels svært lave) prosentandeler. Vi har sett kontrakter på 8 – 10 %. Hvis de brukes i 100 % - så er dette ulovlig. Den organiserte delen av bemanningsbransjen hører som regel til i NHO Service og Handel.

Deltidsstillinger – lovlige?

Svaret på det er at det kan være lovlig (fast deltidsarbeid), men mest sannsynlig ikke.

Når man vurderer arbeidskontrakten og stillingsprosenten, så må man legge til grunn hvor mye personen har jobbet i 2018.

Hvis man i det året har jobbet 95 til 100% stilling, så er det ingen grunn til å godta en lavere prosentandel i den nye arbeidskontrakten.

Men hvis man i 2018 har jobbet kun 60%, og den nye arbeidskontrakten også stipulerer dette for arbeidet fremover, så er det ikke umiddelbart noe galt med det.

Dersom det skulle vise seg at man i 2019 arbeider over det stillingsprosenten antyder (merarbeid), så kan man ta opp kontrakten på nytt og kreve en høyere stillingsprosent.

Teksten i aml § 14-9 (1) lyder:

- *Arbeidstaker skal ansettes fast. Med fast ansettelse menes i denne lov at ansettelsen er løpende og tidsubegrenset, at lovens regler om opphør av arbeidsforhold gjelder, og at arbeidstaker sikres forutsigbarhet for arbeid i form av et reelt stillingsomfang.*

Stikkordet her er forutsigbarhet og reelt stillingsomfang! Det er det som er lovkravet. Det er opp mot dette kravet i loven at dere må vurdere teksten i de arbeidskontraktene som nå formidles.

Men ikke misforstå. Det er fortsatt lov å ansettes på deltid.

Gjennomsnittsberegning deltid

Svaret på det er at vi synes ikke det tilfredsstillende lovens krav til forutsigbarhet.

Aml § 14-6 (j) stiller følgende krav til arbeidsavtalen:

- *lengde og plassering av den daglige og ukentlige arbeidstid.*
- *Dersom arbeidet skal utføres periodevis, skal arbeidsavtalen fastsette eller gi grunnlag for å beregne når arbeidet skal utføres.*

De arbeidsavtalene vi har sett oppfyller ikke dette kravet, og derfor må vi reagere på slike formuleringer.

Dersom arbeidstaker skal ansettes deltid skal de arbeidsfrie periodene angis i arbeidsavtalen.

Angivelse av den/de arbeidsfrie periodene gjøres ved å beskrive:

- Redusert ukentlig eller månedlig arbeidstid
- Redusert arbeidstid i forbindelse med ferie/høytidsdager
- Forhåndsfastsatte arbeidsfrie perioder

Her må vi kreve endringer og jeg legger ved noen brev som kan brukes i denne anledning.

Hva med gjennomsnittsberegning? Dvs at en som er ansatt i 50% jobber 100% i 6 måneder?

Det er lov – forutsatt at det er det som skjer. Arbeidstaker skal da ha forutsigbarhet for at det er da jobben skjer. Hvis han derimot fortsetter på 100 % resten av året, da skal han kunne kreve høyere stillingsandel

Flere dirty tricks - ENK

- Vi tror at bare fantasien vil sette grenser. Det er for mye penger i dette, og det har vært en trygg havn for de som vil utnytte arbeidsfolk – både grådige «normale» arbeidsgivere og kriminelle.
- Men – vi vil ikke bli veldig overrasket om vi vil se en oppblomstring av Enkeltmannsforetak. Mer eller mindre reelle.
- Vår jobb da blir å avdekke om det er en [entreprise](#) – eller om det er et fordekt innleieforhold

Enkeltmannsforetak. Det finnes historier om ansatte i bemanningsbransjen som blir pålagt av sin arbeidsgiver å danne et ENK. Ofte uten å vite hva dette er.

Finnes gode eksempler

Sandra er tillitsvalgt i Vintervoll i Trondheim. Der har elektrobedriftene samarbeidet om større prosjekter, fremfor å leie inn.

Be om møte

§ 9-3 Drøftelser om bedriftens ordinære drift (Hovedavtalen LO/NHO)

Ledelsen skal drøfte med de tillitsvalgte (arbeidsutvalget):

- *spørsmål som vedrører den økonomiske og produksjonsmessige stilling og utvikling,*
- *forhold som har umiddelbar sammenheng med arbeidsplassen og den daglige drift,*
- *de alminnelige lønns- og arbeidsforhold ved bedriften.*

Drøftelser skal holdes så tidlig som mulig og minst en gang i måneden, hvis det ikke er enighet om noe annet, og for øvrig når de tillitsvalgte ber om det.

- *AML § 14-9:*

Arbeidsgiver skal minst en gang per år drøfte bruken av midlertidig ansettelse etter bestemmelsene i dette ledd med de tillitsvalgte, blant annet grunnlaget for og omfanget av slike ansettelser, samt konsekvenser for arbeidsmiljøet

Tilsvarende bestemmelser i de andre Hovedavtalene (se forbundets innleiehefter)

Dette er Hovedavtalen LO/NHO. Tilsvarende bestemmelser om drøftingsrett og plikt finnes i alle hovedavtalene.

Oppsummering

- Vår kampanje handler om at våre organiserte klubber skal gjennomføre dette møtet der de drøfter bemanning, og gjøre dette minst årlig.
- Målet er at flere bedrifter vil velge å oppbemanne evt. ta inn flere lærlinger – heller enn å «slåss» med klubben om innleie fra bemanningsbyrå.
- For vår rolle er også å påse at de som er innleid har gode vilkår – og dette må bedriftene bli klar over. Vi vil lage støy.
- Så er det fortsatt brennaktuelt å slåss for bedre vilkår for de som ER i bemanningsbransjen, ofte utenlandsk arbeidskraft. Spør om de vil bli medlemmer av EL og IT Forbundet!

Vår kampanje starter her – med det grunnleggende. Vårt mål er å få flere i fast jobb.

FriFagbevegelse | **Fagbevegelse**

Arbeidslivskriminalitet: 1.000 kriminelle gjengangere står bak hver sjettede konkurs

Kripos advarer om «enormt omfang» av arbeidslivskriminalitet. – En trussel mot velferdsstaten, sier Ap

ELOG II Forbundet

Alt i bemanningsbransjen er ikke kriminelt, men det synes som om det bl.a. er der kriminelle forhold oppstår.